

Deze brochure is een uitgave van het NIVEL in 2007. De gegevens mogen met bronvermelding (L. Hingstman, R.J. Kenens, *Cijfers uit de registratie van verloskundigen – peiling 2007*, NIVEL 2007) worden gebruikt. Gezien het openbare karakter van NIVEL publicaties kunt u altijd naar deze pdf doorlinken.

De brochure is, indien voorradig, te bestellen via receptie@nivel.nl.
U kunt zich ook aanmelden voor de verzendlijst:
<http://www.nivel.nl/oc2/page.asp?PageID=3863>

Ga (terug) naar de website: <http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>

Cijfers uit de registratie van verloskundigen

peiling 2007

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

**Cijfers uit de registratie van beroepen in de
gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
VERLOSKUNDIGEN**

Peiling 2007

L. Hingstman
R.J. Kenens

November 2007

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
Internet: www.nivel.nl
E-mail: nivel@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten alsmede het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>.

INHOUD**pag.**

1.	INLEIDING	5
2.	PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN	8
	- Aantal en groei	8
	- Vestiging en vertrek in de eerstelijns verloskunde	9
	- Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen	11
	- Vertrekredenen	12
	- Leeftijd	13
	- Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen	14
	- Opleidingsplaats	15
	- Aantal praktijken	16
	- Lidmaatschap KNOV	17
	- Vervolgopleidingen	18
	- Spreiding en dichtheid	20
3.	AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN	27
	- Aantal	27
	- Werkzaamheden	27
	- Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen	31
4.	SAMENVATTING	35
5.	BEGRIPPEN	37

1. INLEIDING

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, oefen-therapeuten Cesar en Mensendieck). Het registratieproject van verloskundigen is in 1983 van start gegaan met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de toenmalige Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (NOV) en het NIVEL.

Het doel van het registratieproject is informatie te verzamelen over het aantal personen dat in de verloskunde werkzaam is. In het project zijn een tweetal registraties opgenomen, te weten:

1. de registratie van praktiserende verloskundigen en
2. de registratie van afgestudeerde verloskundigen.

Registratie van praktiserende verloskundigen

Op basis van gegevens uit dit registratiesysteem kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen zijn er in Nederland werkzaam?
- wat is de leeftijdsopbouw van alle praktiserende verloskundigen?
- hoeveel verloskundigen hebben zich gevestigd en hoeveel hebben de praktijk neergelegd?
- op welke wijze vestigt men zich?
- wat is de praktijkvorm waarin verloskundigen werkzaam zijn?
- welk deel van de verloskundigen is klinisch werkzaam?
- hoe is de spreiding en dichtheid van de beroepsgroep over Nederland?

Belangrijke gegevensbronnen waaruit het registratieproject verloskundigen zijn informatie krijgt zijn de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en de opleidingen: Verloskunde Academie Amsterdam (VAA), Verloskunde Academie Groningen (VAG) "Catharina Schrader", Vroedvrouwenschool te Maastricht en Stichting Rotterdamse Opleiding tot verloskundige (SROV).

Daarnaast worden jaarlijks door het NIVEL, via schriftelijke

en telefonische enquêtes, gegevens verzameld bij de verloskundige zelf. De respons op deze enquête schommelt jaarlijks rond de 98%. Op basis hiervan is het NIVEL in staat om statistische overzichten te publiceren vanaf 1 januari 1970.

Gezien de opzet van het registratiesysteem van werkzame verloskundigen kunnen in het licht van achteraf uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet 'bevroren'.

Registratie van afgestudeerde verloskundigen

Sinds 1 januari 1986 beschikt het NIVEL over een registratie van afgestudeerde verloskundigen. Onder deze groep verloskundigen wordt verstaan diegenen die sinds 1986 de opleiding tot verloskundige hebben voltooid en nog niet werkzaam zijn als verloskundige (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt hebben.

De gegevens worden verkregen via een enquête die jaarlijks op de peildatum (1 januari) onder alle verloskundigen wordt gehouden die de opleiding in het daaraan voorafgaande jaar hebben voltooid of in een vorige peiling te kennen hebben gegeven dat zij (nog) geen vaste werkring hebben gevonden en nog op zoek zijn naar een praktijk. De respons op deze enquête schommelt jaarlijks rond de 90%.

Met deze gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen hebben jaarlijks de opleiding voltooid?
- hoeveel van hen zijn werkzaam als verloskundige en in welke functie?
- hoeveel verloskundigen zijn op zoek naar een eigen praktijk en hoeveel naar een vast loondienstverband?
- welke voorkeuren hebben praktijkzoekende verloskundigen met betrekking tot de praktijkvorm en de vestigingsplaats?

Opmerkingen:

Gezien de ontwikkelingen binnen de beroepsgroep zijn in deze brochure expliciet cijfers opgenomen over verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken. In de brochures van vóór de peiling 2003 werden zij tezamen met de verloskundigen in een eigen praktijk of maatschap als “zelfstandig gevestigde verloskundigen” aangeduid. In deze brochure is dat alleen het geval indien er een historische vergelijking wordt gemaakt, bijvoorbeeld bij de verdeling van het aantal verloskundigen naar praktijkvorm (pag. 15).

Met ingang van de peiling van 1 januari 2005 is de definitie van de praktijkvorm veranderd; werd de praktijkvorm voorheen bepaald door het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in een praktijk¹, in de nieuwe definitie wordt uitgegaan van zowel zelfstandig gevestigde verloskundigen als van verloskundigen die in loondienst zijn van een zelfstandig gevestigde verloskundige (zie ook het onderdeel “Begrippen”).

¹) Zelfstandig gevestigd óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting.

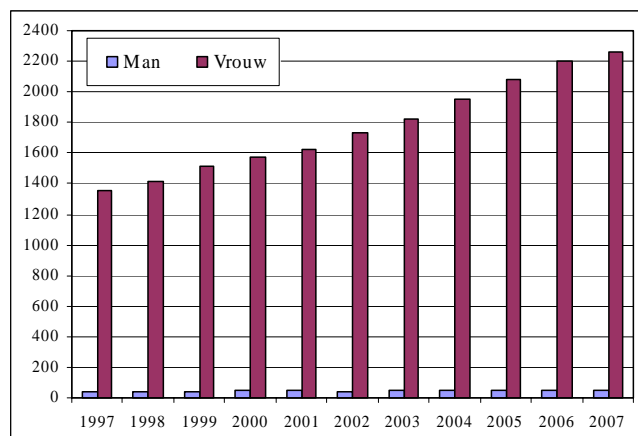
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal en groei

Op 1 januari 2007 zijn er in Nederland 2.265 praktiserende verloskundigen. Onder hen bevinden zich 51 mannen (2%). Vergeleken met de vorige peiling (2006) is het aantal praktiserende verloskundigen met 68 toegenomen, hetgeen overeenkomt met een groei van 3%.

In figuur 1 is het aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht in de periode 1997-2007 in beeld gebracht. In die periode is het totaal aantal verloskundigen met 908 toegenomen. Dit komt neer op een groei van 67%.

Figuur 1: Aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht, op 1 januari (1997-2007)

Wat de functie van praktiserende verloskundigen betreft, blijkt dat op 1 januari 2007 het grootste deel (59%) in een eigen praktijk of maatschap werkzaam is (tabel 1). Ruim 32% van de verloskundigen werkt in loondienst; zij werken ofwel in een ziekenhuis (22%) ofwel in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige (7%). Een klein deel (3%) werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare

instelling/stichting. De overige verloskundigen (8%) zijn werkzaam als waarnemster (freelancer).

Tabel 1: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari (1997-2007)

	1 ²		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1997	978	72,1			199	14,7	105	7,7	75	5,5	1.357	100,0
1998	1.001	70,7			208	14,7	101	7,1	106	7,5	1.416	100,0
1999	1.050	69,3			226	14,9	125	8,3	114	7,5	1.515	100,0
2000	1.089	69,1			240	15,2	129	8,2	118	7,5	1.576	100,0
2001	1.148	70,6			249	15,3	130	8,0	100	6,1	1.627	100,0
2002	1.183	68,3			293	16,9	165	9,5	90	5,2	1.731	100,0
2003	1.146	62,8	62	3,4	322	17,6	151	8,3	144	7,9	1.825	100,0
2004	1.187	60,7	69	3,5	384	19,6	182	9,3	133	6,8	1.955	100,0
2005	1.240	59,6	66	3,2	441	21,2	171	8,2	162	7,8	2.080	100,0
2006	1.301	59,2	63	2,9	481	21,9	162	7,4	190	8,6	2.197	100,0
2007	1.345	59,4	69	3,0	501	22,1	163	7,2	187	8,3	2.265	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarnemster

² 1997 t/m 2002: inclusief functie 2.

Vestiging en vertrek in de eerstelijns verloskunde

In 2006 hebben 83 verloskundigen zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd. Daarnaast zijn er 18 in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of een vergelijkbare instelling/ stichting begonnen.

Naast de 101 verloskundigen die zich hebben gevestigd, hebben 63 verloskundigen in 2006 de praktijk neergelegd. Per saldo is in 2006 het aantal verloskundigen, werkzaam in een eigen praktijk of maatschap óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting, met 38 toegenomen.

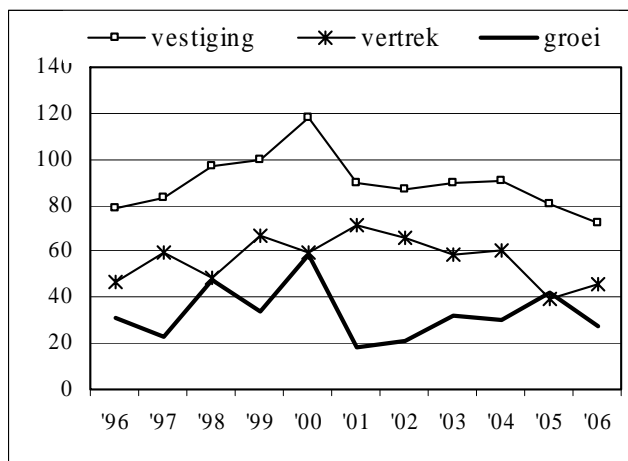
Tabel 2: *Aantal nieuw gevestigde verloskundigen en het aantal verloskundigen dat de eerstelijns praktijk heeft neergelegd¹ (1996-2006)*

	Praktijk begonnen	Praktijk neergelegd	Saldo
1996	75	45	30
1997	82	59	23
1998	99	50	49
1999	107	71	36
2000	132	67	65
2001	104	83	21
2002	104	79	25
2003	111	72	39
2004	116	77	39
2005	108	52	56
2006	101	63	38

¹ Dit betreft zowel verloskundigen met een eigen praktijk/maatschap als verloskundigen in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

In figuur 2 worden de vestigings- en vertrekcijfers over de periode 1996-2006 vergeleken. Daaruit blijkt dat het vestigingscijfer in 2006 verder is afgenomen. Het vertrekcijfer is licht gestegen. Wij zien dan ook dat het groeicijfer iets is afgenomen.

Figuur 2: Vestigings-, vertrek- en groeicijfers van het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in % (1996-2006)

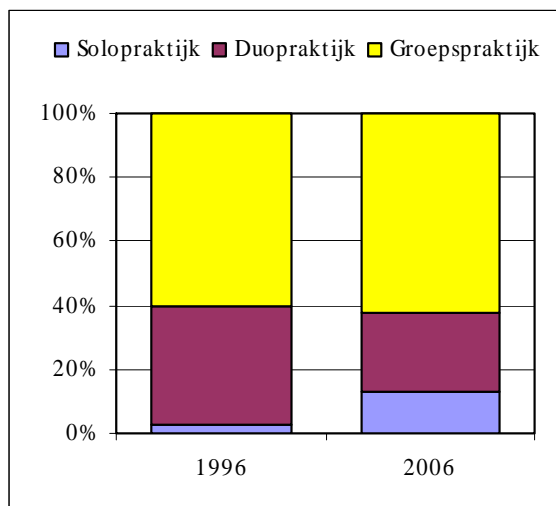

Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen

Van de 101 verloskundigen die zich in 2006 zelfstandig hebben gevestigd of in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting zijn gaan werken, is het grootste deel (62%) in een groepspraktijk gaan werken. In de afgelopen tien jaar is daarin niet veel veranderd. Het aandeel verloskundigen dat in een solopraktijk is begonnen, is vergeleken met tien jaar geleden toegenomen van 3% in 1996 tot 13% in 2006. Het aandeel verloskundigen dat zich in een duopraktijk heeft gevestigd, is in dezelfde periode afgenomen (van 37% tot 25%).

Van de verloskundigen die in 2006 in een groepspraktijk zijn gestart, blijkt 38% zich in een praktijk met drie en 25% zich in een praktijk met 4 verloskundigen te hebben gevestigd en 37% in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Figuur 3: *Praktijkvorm¹ van de verloskundigen die zich in 1996 en 2006 hebben gevestigd*

¹ Op moment van vestiging.

Vertrekredenen

Uit tabel 3 blijkt dat van de 63 verloskundigen die in 2006 de eerstelijns praktijk neergelegd hebben, 21% wegens ziekte is gestopt en dat om leeftijdredenen en gezinsomstandigheden respectievelijk 11% en 10% niet meer als praktiserend verloskundige werkzaam is. Het grootste deel (24%) heeft aangegeven dat het aanvaarden van een andere functie binnen de verloskunde de voornaamste reden is om met de eerstelijns praktijk te stoppen. Van hen zijn er vijf klinisch gaan werken en drie in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige aan de slag gegaan. Vijf verloskundigen zijn als waarnemer gaan werken.

Tabel 3: *Vertrekredenen van verloskundigen die in 2006 de eerstelijnspraktijk hebben neergelegd*

	abs	%
Ziekte	13	20,6
Vertrek buitenland	3	4,8
Gezinsomstandigheden	6	9,5
Leeftijd	7	11,1
Andere functie als verloskundige	15	23,8
Overig	12	19,0
Onbekend	7	11,1
Totaal	63	100,0

Leeftijd

De beroepsgroep verloskundigen wordt gekenmerkt door een vrij jonge leeftijdsopbouw. Van de verloskundigen is 61% jonger dan 40 jaar en 8% ouder dan 55 jaar (tabel 4). Wordt er onderscheid gemaakt naar functie dan blijkt dat vooral waarnemers en verloskundigen die werkzaam zijn in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige een jonge leeftijdsopbouw kennen. Van hen is respectievelijk 84% en 76% jonger dan 40 jaar. Het aandeel 55-plussers is het hoogst onder verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of een vergelijkbare instelling/stichting werkzaam zijn (14%).

Tabel 4: Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari 2007

	1	2	3	4	5	Totaal ²	
	%	%	%	%	%	abs	%
<25	3,6	13,0	3,2	16,0	42,8	180	7,9
25-29	21,0	24,6	18,0	37,4	26,7	500	22,1
30-34	21,1	13,0	20,2	11,7	9,6	431	19,0
35-39	13,2	14,5	11,8	10,4	4,8	272	12,0
40-44	14,4	8,7	14,2	6,7	5,3	292	12,9
45-49	11,2	5,8	12,8	6,1	3,2	234	10,3
50-54	7,7	5,8	11,2	5,5	2,7	177	7,8
55-59	5,1	10,1	6,0	3,7	2,7	116	5,1
60-64	2,5	4,3	2,0	1,2	1,1	51	2,3
65-69	0,1	-	-	-	1,1	3	0,1
Onbekend	0,2	-	0,8	1,2	-	9	0,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	2.265	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

Praktijkvorm eerstelijns verloskundigen

Het aandeel eerstelijns verloskundigen dat in een solopraktijk werkt, is tussen 1997 en 2007 afgenomen van 10% tot 5% (tabel 5). Het aandeel dat in een groepspraktijk werkt, is daarentegen sterk gestegen (van 64% in 1997 tot 84% begin 2007). Van de 1.332 verloskundigen die in een groepspraktijk werken, is 28% werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen. Circa 33% werkt in een praktijk met vier verloskundigen en zo'n 39% is werkzaam in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Het percentage verloskundigen in een duopraktijk is sinds 1997 vrijwel ieder jaar afgenomen. Op 1 januari 2007 werkt 11% van de eerstelijns verloskundigen in een duopraktijk.

Tabel 5: Verdeling van het aantal eerstelijns verloskundigen naar praktijkvorm op 1 januari (1980-2007)

	Solo- praktijk		Duo- praktijk		Groeps- praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	67,6	136	23,5	51	8,8	578	100,0
1985	322	46,8	269	39,1	97	14,1	688	100,0
1990	235	27,6	326	38,3	291	34,2	852	100,0
1995	135	13,2	316	30,8	575	56,0	1.026	100,0
1996	120	11,2	286	26,8	663	62,0	1.069	100,0
1997	107	9,9	288	26,6	689	63,6	1.084	100,0
1998	101	9,2	298	27,0	704	63,8	1.103	100,0
1999	97	8,2	250	21,2	830	70,5	1.177	100,0
2000	88	7,2	243	19,9	889	72,9	1.220	100,0
2001	84	6,5	225	17,4	983	76,1	1.292	100,0
2002	71	5,2	209	15,4	1.073	79,3	1.353	100,0
2003	81	6,0	209	15,4	1.064	78,6	1.354	100,0
2004	73	5,0	183	12,6	1.194	82,3	1.450	100,0
2005	63	4,3	189	12,8	1.222	82,9	1.474	100,0
2006	70	4,6	174	11,4	1.282	84,0	1.526	100,0
2007	76	4,8	169	10,7	1.332	84,5	1.577	100,0

Opleidingsplaats

Uitsplitsing naar functie en plaats van opleiding laat zien dat van de praktiserende verloskundigen die de opleiding hebben gevolgd in Rotterdam of Maastricht relatief gezien een groter deel in eigen praktijk of maatschap werkzaam is dan de verloskundigen die de opleiding elders hebben voltooid (zie tabel 6).

Uit tabel 6 blijkt verder dat van alle op 1 januari 2007 praktiserende verloskundigen 18% in het buitenland is opgeleid. Tien jaar geleden was nog maar 8% van de praktiserende verloskundigen in het buitenland opgeleid.

Van de in het buitenland opgeleide verloskundigen is het merendeel werkzaam in eigen praktijk/maatschap of klinisch werkzaam (respectievelijk 48% en 38%).

Tabel 6: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹ en plaats van opleiding, op 1 januari 2007

	1	2	3	4	5	Totaal	
	%	%	%	%	%	abs	%
Amsterdam	56,7	4,8	21,7	7,2	9,6	584	100,0
Rotterdam	66,9	2,8	14,7	7,0	8,6	617	100,0
Maastricht	64,9	1,5	20,0	5,7	7,9	595	100,0
Groningen	28,8	3,8	9,6	21,2	36,5	52	100,0
Buitenland ²	48,0	3,1	38,1	7,9	2,9	417	100,0
Totaal	59,4	3,0	22,1	7,2	8,3	2.265	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

² Gelijkstelling.

Aantal praktijken

Nederland telt op 1 januari 2007 in totaal 484 verloskundigenpraktijken (tabel 7). Bijna tweederde hiervan bestaat uit groepspraktijken. Dit aandeel neemt vrijwel ieder jaar toe; 10 jaar geleden bedroeg het aandeel groepspraktijken bijvoorbeeld nog maar 44%. Het percentage solopraktijken laat juist een afname zien: van 24% in 1997 tot 16% in 2007.

Tabel 7: Verdeling van het aantal verloskundigenpraktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2007)

	Solo- praktijk		Duo- praktijk		Groeps- praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	82,3	68	14,3	16	3,4	475	100,0
1985	322	65,7	137	28,0	31	6,3	490	100,0
1990	236	48,1	165	33,6	90	18,3	491	100,0
1995	141	29,9	163	34,5	168	35,6	472	100,0
1996	124	26,5	148	31,6	196	41,9	468	100,0
1997	112	24,2	149	32,3	201	43,5	462	100,0
1998	106	22,5	159	33,8	206	43,7	471	100,0
1999	99	21,7	128	28,0	230	50,3	457	100,0
2000	89	19,6	127	28,0	238	52,4	454	100,0
2001	85	18,6	116	25,4	256	56,0	457	100,0
2002	74	16,5	106	23,6	269	59,9	449	100,0
2003	83	18,5	105	23,4	260	58,0	448	100,0
2004	73	16,2	92	20,4	287	63,5	452	100,0
2005	63	14,0	95	21,1	293	65,0	451	100,0
2006	70	15,0	88	18,9	308	66,1	466	100,0
2007	76	15,7	85	17,6	323	66,7	484	100,0

Lidmaatschap KNOV

Uit tabel 8 blijkt dat ongeveer 88% van alle praktiserende verloskundigen lid is van de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). In totaal gaat het om 1.984 verloskundigen. Vooral onder de verloskundigen in een eigen praktijk/maatschap bevinden zich relatief veel KNOV-leden; 97% van hen is lid. Onder klinisch werkzame verloskundigen bevinden zich relatief de minste leden; 61% heeft een KNOV-lidmaatschap.

Tabel 8: Verdeling van het aantal verloskundigen naar functie¹ en KNOV-lidmaatschap, op 1 januari 2007

	Lid		Geen lid		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.301	96,7	44	3,3	1.345	100,0
2	57	82,6	12	17,4	69	100,0
3	305	60,9	196	39,1	501	100,0
4	145	89,0	18	11,0	163	100,0
5	176	94,1	11	5,9	187	100,0
Totaal	1.984	87,6	281	12,4	2.265	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

Vervolgopleidingen

Aan alle geënquêteerde verloskundigen is de vraag voorgelegd of men een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd of dat men daarmee bezig is en zo nee of men daartoe plannen heeft.

Uit tabel 9 kan worden afgeleid dat 12% van de 1.735 verloskundigen die deze vraag hebben beantwoord een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft afgerond. Eveneens zo'n 9% is daarmee bezig en 17% heeft plannen in die richting. Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis die een vervolgopleiding hebben gevolgd, daarmee bezig zijn of daartoe plannen hebben.

Tabel 9: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, daarmee bezig is of daartoe al dan niet plannen heeft¹, naar type functie op 1 januari 2007

	1	2	3	4	Totaal	
					abs	%
Niet meer werkzaam	61%	13%	10%	16%	101	100%
Zelfstandig gevestigd	68%	14%	12%	7%	1.076	100%
Loondienst gezhcentrum	62%	13%	15%	11%	47	100%
Loondienst ziekenhuis	46%	25%	15%	14%	369	100%
Loondienst zelfstandige	60%	26%	11%	3%	102	100%
Waarneemster	63%	20%	13%	5%	40	100%
Totaal	62%	17%	12%	9%	1.735	100%

¹Toelichting:

1 = Geen vervolgopleiding gevolgd en ook geen plannen

2 = Geen vervolgopleiding gevolgd maar wel plannen

3 = Wel vervolgopleiding gevolgd

4 = Bezig met vervolgopleiding

Van de groep die heeft aangegeven een vervolgopleiding te hebben gevolgd zegt 9% de Master of Science Verloskunde op het AMC te hebben gedaan, 13% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC) en 0,5% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O). Het grootste deel van deze groep (78%) zegt een andere type vervolgopleiding te hebben gevolgd (tabel 10). Van de groep die plannen heeft om een vervolgopleiding te gaan volgen wil 9% de Master of Science Verloskunde op het AMC gaan volgen, 20% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC) en 6% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O). Ook voor deze groep geldt dat verreweg het grootste deel een ander type vervolgopleiding wil gaan doen.

Tabel 10: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding heeft gevolgd, dan wel daarmee bezig is, dan wel plannen daartoe heeft, naar type opleiding, op 1 januari 2007

	AMC	HR&O ¹	UMC	Anders	Totaal
Heb plannen tot opleiding	9%	6%	20%	66%	100%
Heb opleiding gevolgd	9%	-	13%	78%	100%
Bezig met opleiding	22%	12%	10%	56%	100%

¹ Het aantal verloskundigen dat aan de HR&O een vervolgopleiding heeft gevolgd, bedraagt 0,5%.

Spreiding en dichtheid

Het aandeel verloskundigen met een eigen praktijk of maatschap is het grootst in Overijssel (76%). In de provincie Zeeland treffen we relatief de meeste klinisch werkzamen aan (53%). Gelderland staat bovenaan wat betreft het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt (14%). Tot slot blijkt het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting werkzaam is, in Flevoland het hoogst te zijn: 43% (tabel 11).

Tabel 11: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar provincie en functie¹, op 1 januari 2007²

	1	2	3	4	Totaal	
	%	%	%	%	abs	%
Groningen	48,1	18,5	29,6	3,7	54	100,0
Friesland	57,1	2,6	33,8	6,5	77	100,0
Drenthe	66,7	3,9	25,5	3,9	51	100,0
Overijssel	75,7	-	18,4	5,9	136	100,0
Flevoland	38,9	42,6	13,0	5,6	54	100,0
Gelderland	64,4	-	22,2	13,5	275	100,0
Utrecht	63,4	2,2	27,9	6,6	183	100,0
N-Holland	58,9	3,8	26,4	10,9	367	100,0
Z-Holland	72,7	3,4	16,0	7,9	406	100,0
Zeeland	43,8	-	53,1	3,1	32	100,0
N-Brabant	66,0	-	28,7	5,2	324	100,0
Limburg	70,8	-	25,0	4,2	120	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

² Per provincie wordt het aantal verloskundigen vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee.

Eerstelijns verloskundigen naar praktijkvorm en provincie

In Limburg (14%) werken relatief veel eerstelijns verloskundigen in een solopraktijk. De provincies Zeeland, Friesland en Limburg kennen het grootste aandeel verloskundigen in een duopraktijk. In de provincies Groningen, Overijssel en Utrecht werkt meer dan 90% van de verloskundigen in een groepspraktijk (tabel 12).

Tabel 12: Relatieve verdeling van het aantal eerstelijns verloskundigen naar provincie en praktijkvorm, op 1 januari 2007

	solo- praktijk	duo- praktijk	groeps- praktijk	Totaal	
	%	%	%	abs	%
Groningen	7,9	-	92,1	38	100,0
Friesland	7,8	23,5	68,6	51	100,0
Drenthe	2,6	15,8	81,6	38	100,0
Overijssel	1,8	5,4	92,8	111	100,0
Flevoland	-	12,8	87,2	47	100,0
Gelderland	2,3	10,2	87,4	215	100,0
Utrecht	1,5	6,1	92,4	132	100,0
N-Holland	6,6	8,1	85,3	272	100,0
Z-Holland	5,6	7,6	86,8	342	100,0
Zeeland	6,7	26,7	66,7	15	100,0
N-Brabant	3,5	16,5	80,1	231	100,0
Limburg	14,3	22,0	63,7	91	100,0

Verloskundigendichtheid

Op 1 januari 2007 telt Nederland 1.665 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 t/m 39 jaar) per eerstelijns verloskundige. Tien jaar geleden lag dat aantal fors hoger; toen bedroeg de verloskundigendichtheid nog 2.924.

Maken we onderscheid naar provincie, dan blijkt dat de verloskundigendichtheid in de provincies Flevoland (1.413) en Gelderland (1.443) het hoogst is. Zeeland kent met 3.593 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijns verloskundige veruit de laagste verloskundigendichtheid. In Zeeland zijn echter relatief veel verloskundigen klinisch werkzaam.

Tabel 13: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijns verloskundigen per provincie, op 1 januari 2007¹

	Aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigendichtheid
Groningen	96.982	38	2.552
Friesland	96.623	51	1.895
Drenthe	68.268	38	1.797
Overijssel	177.266	111	1.597
Flevoland	66.444	47	1.414
Gelderland	310.245	215	1.443
Utrecht	211.366	132	1.601
Noord-Holland	438.877	272	1.614
Zuid-Holland	578.041	342	1.690
Zeeland	53.891	15	3.593
Noord-Brabant	375.914	231	1.627
Limburg	161.780	91	1.778
Nederland (totaal)	2.635.697	1.583	1.665

¹ Per provincie wordt het aantal eerstelijns verloskundigen vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal dat in tabel 1 wordt genoemd.

Bron: CBS, NIVEL.

Binnen niet-stedelijke gemeenten is het door de geringe bevolkingsdichtheid en de oudere leeftijdsopbouw van de bevolking, voor een verloskundige moeilijk een rendabele praktijk op te bouwen. Dit zien we dan ook terug aan de lagere verloskundigendichtheid in de niet-stedelijke gemeenten; 2.346 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijns verloskundige (tabel 14). Naast de niet-stedelijke gemeenten worden ook de zeer sterk stedelijke gemeenten gekenmerkt door een lage verloskundigendichtheid (1.901). De hoogste dichtheid komt voor in de matig stedelijke

gemeenten. Daar is de verhouding één verloskundige per 1.387 vrouwen in de leeftijd van 15-39 jaar.

Tabel 14: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijns verloskundigen¹ naar stedelijkheid², op 1 januari 2007

Stedelijkheid van de gemeente	Aantal vrouwen in vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigendichtheid
Zeer sterk stedelijk	574.129	302	1.901
Sterk stedelijk	784.140	488	1.607
Matig stedelijk	495.203	357	1.387
Weinig stedelijk	503.058	316	1.592
Niet-stedelijk	279.167	119	2.346

¹ Per type stedelijkheid wordt het aantal eerstelijns verloskundigen vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één gemeente werkt en deze gemeenten hebben een verschillende stedelijkheidsgraad, dan telt hij/zij voor alle betreffende typen mee.

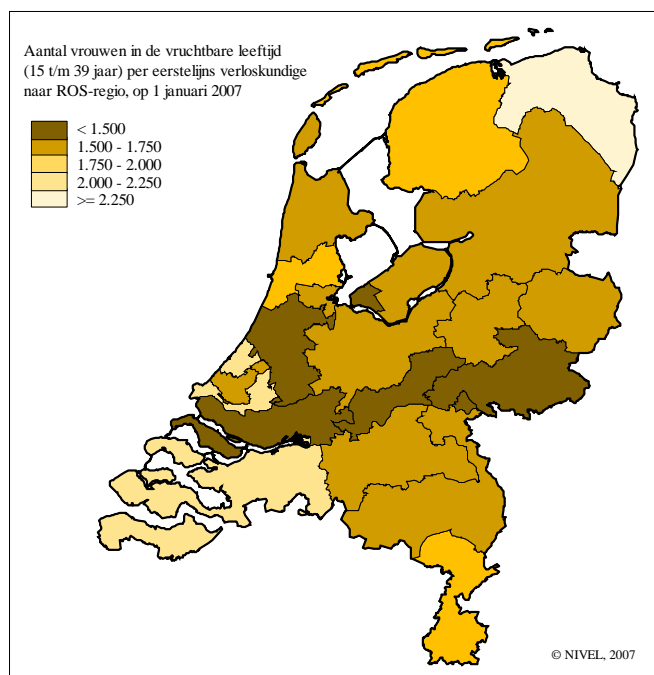
² Zie voor nadere toelichting het onderdeel 'Begrippen'.

Bron: CBS, NIVEL.

Figuur 4 illustreert nog eens de variatie in verloskundigendichtheid in Nederland, nu per ROS-regio (regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur). Hierbij dient opgemerkt te worden dat geen rekening gehouden is met het werkgebied van de verloskundige. Uitgangspunt is het praktijkadres van de verloskundige.

Uit de figuur kan worden afgeleid dat de hoogste dichtheden in grote delen van Zuid-Holland en Gelderland voorkomen.

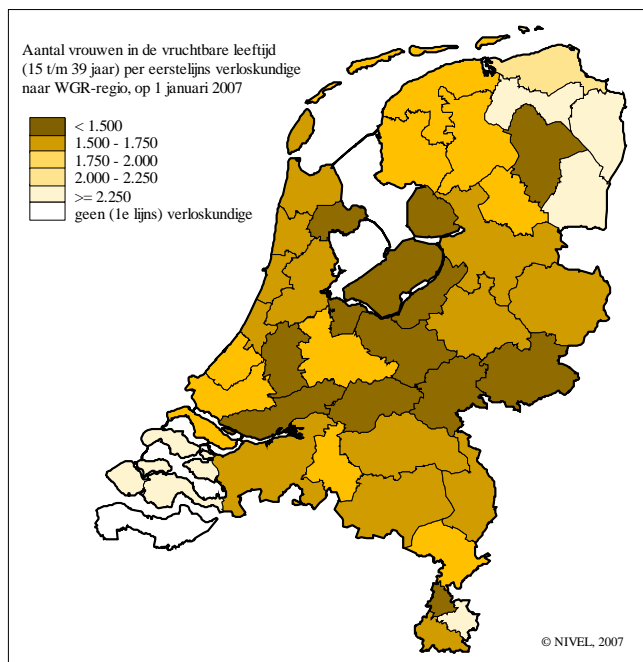
Figuur 4: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijns verloskundige) naar ROS-regio¹, op 1 januari 2007

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.

Om de regionale verschillen gedetailleerder in beeld te brengen, is in figuur 5 de dichtheid tevens per WGR-regio in kaart gebracht.

Figuur 5: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijns verloskundige) naar WGR-regio¹, op 1 januari 2007

¹ Regio's in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal

In 2006 hebben 163 verloskundigen de Nederlandse opleiding voltooid. Daarnaast hebben 14 verloskundigen een gelijkstelling gekregen (tabel 15).

Tabel 15: Verdeling van de afgestudeerden naar jaar van voltooiing van de opleiding (of gelijkstelling) en plaats van opleiding (1996-2006)

Plaats van opleiding	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06
Amsterdam	1	26	34	28	28	35	32	35	37	46	51
Rotterdam	7	28	33	37	34	33	27	33	40	47	42
Maastricht	1	22	31	37	40	40	40	28	37	41	43
Groningen										31	27
<i>Sub-totaal</i>	<i>9</i>	<i>76</i>	<i>98</i>	<i>102</i>	<i>102</i>	<i>108</i>	<i>99</i>	<i>96</i>	<i>114</i>	<i>165</i>	<i>163</i>
Buitenland ¹	26	27	26	27	36	37	38	25	21	17	14
Totaal	35	103	124	129	138	145	137	121	135	182	177

¹ Gelijkstelling.

Werkzaamheden

Sinds de start van de NIVEL-registratie van afgestudeerde verloskundigen in 1987 zijn 2.312 verloskundigen afgestudeerd of hebben een gelijkstelling gekregen. Van hen is circa 78% op 1 januari 2007 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 16). Circa 46% is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap, 16% is klinisch werkzaam, 6% werkt in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige en 7% heeft een functie als waarnemster. Iets meer dan 2% heeft een dienstverband bij een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 16: Absolute en relatieve verdeling van de sinds 1987 afgestudeerde verloskundigen naar functie, op 1 januari 2007

	abs	%
-Eigen praktijk/maatschap	1.058	45,8
-In loondienst van gezondheidscentrum Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting	55	2,4
-Klinisch werkzaam	372	16,1
-In loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige	142	6,1
-Waarneemster	169	7,3
-Nog niet/niet meer werkzaam	516	22,3
Totaal	2.312	100,0

Maken we onderscheid naar jaar van afstuderen, dan blijkt dat van de verloskundigen die in 2006 zijn afgestudeerd, op 1 januari 2007 een groot deel (80%) als praktiserend verloskundige werkzaam is (tabel 17).

Zo'n 15% werkt in een eigen praktijk of maatschap en 6% is klinisch werkzaam. Uit tabel 17 valt verder op te maken dat 11% in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt en 45% waarneemster is. De overige 3% werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 17: Relatieve verdeling van werkzaamheden van pas afgestudeerde verloskundigen (of gelijkstelling) vanaf 1987, op 1 januari 2007 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1987	27	41,5	29	44,6	-	-	5	7,7	3	4,6	1	1,5	65	100,0
1988	34	47,9	24	33,8	-	-	12	16,9	-	-	1	1,4	71	100,0
1989	29	38,2	28	36,8	2	2,6	15	19,7	1	1,3	1	1,3	76	100,0
1990	35	37,2	40	42,6	1	1,1	14	14,9	3	3,2	1	1,1	94	100,0
1991	35	43,2	35	43,2	1	1,2	9	11,1	1	1,2	-	-	81	100,0
1992	30	36,1	33	39,8	2	2,4	16	19,3	1	1,2	1	1,2	83	100,0
1993	26	28,3	44	47,8	1	1,1	18	19,6	3	3,3	-	-	92	100,0
1994	27	28,1	45	46,9	1	1,0	20	20,8	1	1,0	2	2,1	96	100,0
1995	31	23,8	67	51,5	4	3,1	21	16,2	5	3,8	2	1,5	130	100,0
1996	15	41,7	13	36,1	2	5,6	6	16,7	-	-	-	-	36	100,0
1997	22	21,6	58	56,9	1	1,0	18	17,6	1	1,0	2	2,0	102	100,0
1998	13	10,5	85	68,5	2	1,6	20	16,1	4	3,2	-	-	124	100,0

Vervolg tabel 17

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1999	19	14,7	82	63,6	-	-	19	14,7	6	4,7	3	2,3	129	100,0
2000	24	16,4	83	56,8	7	4,8	21	14,4	8	5,5	3	2,1	146	100,0
2001	24	16,0	88	58,7	5	3,3	19	12,7	9	6,0	5	3,3	150	100,0
2002	23	15,0	77	50,3	2	1,3	38	24,8	8	5,2	5	3,3	153	100,0
2003	10	7,2	71	51,1	4	2,9	33	23,7	14	10,1	7	5,0	139	100,0
2004	17	10,6	73	45,3	3	1,9	28	17,4	19	11,8	21	13,0	161	100,0
2005	40	19,4	56	27,2	12	5,8	30	14,6	35	17,0	33	16,0	206	100,0
2006	35	19,8	27	15,3	5	2,8	10	5,6	20	11,3	80	45,2	177	100,0

Toelichting functies:

0 = nog niet/niet meer werkzaam.

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen

In dit deel van de brochure is informatie opgenomen over de arbeidsmarktsituatie van (sinds 1986) afgestudeerde verloskundigen die na hun opleiding nog niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) of alleen als waarneemster gewerkt hebben.

Aantal op zoek

Op 1 januari 2007 zijn er in totaal 180 verloskundigen die na hun opleiding niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest of alleen als waarneemster gewerkt hebben.

Circa 69% van hen is op zoek naar een (andere) functie binnen de verloskunde of heeft plannen daartoe en circa 31% is niet op zoek.

Tabel 18: Zoeksituatie afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2007

	Op zoek		Niet op zoek		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Waarneemster	101	70,1	43	29,9	144	100,0
Niet-praktiserend ¹	23	63,9	13	36,1	36	100,0
Totaal	124	68,9	56	31,1	180	100,0

¹ Zowel aspirant verloskundigen, als verloskundigen met een andere functie binnen de verloskunde (bijv. beleid, echografist).

Van de 124 verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is de meerderheid 80% op 1 januari 2007 als waarneemster werkzaam en 20% heeft op dat moment geen baan als praktiserend verloskundige.

Gewenste functie

Afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2007 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, zijn vooral op zoek naar een eigen praktijk of maatschap; 61% geeft aan zich op die manier te willen vestigen. Circa 11% wil als waarneemster (blijven) werken en 13% heeft geen voorkeur (tabel 19).

Tabel 19: Gewenste functie van afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2007 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben

	Niet-praktiserend		Waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Gewenste functie:						
-Eigen praktijk/maatschap	2	8,7	74	73,3	76	61,3
-Loondienst gzc, STBN, etc.	1	4,3	-	-	1	0,8
-Klinisch werkzaam	5	21,7	5	5,0	10	8,1
-Loondienst zelfst. gevest. verloskundige	1	4,3	3	3,0	4	3,2
-Waarneemster	5	21,7	8	7,9	13	10,5
-Anders	-	-	2	2,0	2	1,6
-Geen voorkeur	9	39,1	7	6,9	16	12,9
-Onbekend	-	-	2	2,0	2	1,6
Totaal	23	100,0	101	100,0	124	100,0

Gewenste praktijkvorm

Van de 76 verloskundigen die op de peildatum naar een zelfstandige vestiging op zoek zijn of plannen hebben om naar een eigen praktijk op zoek te gaan, blijken er 63 een voorkeur voor een groepspraktijk te hebben. 8 hebben de voorkeur voor een duopraktijk en 5 hebben geen voorkeur. Geen van de verloskundigen spreekt haar voorkeur uit voor een solopraktijk.

Fulltime of parttime

Van alle verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben, is 65% op zoek naar een fulltime baan. Circa 23% wil een parttime baan en 11% heeft geen voorkeur of heeft de vraag niet ingevuld.

Gewenste vestigingslocatie

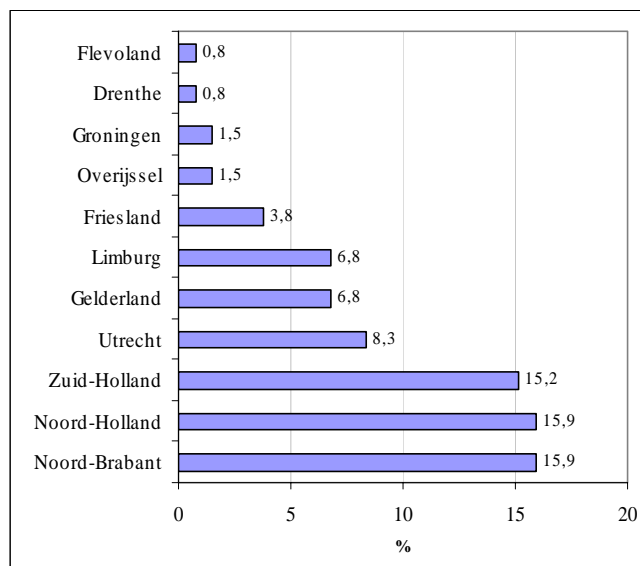
Wat de voorkeur voor het werken op het platteland of in de steden betreft, blijkt dat 18% zoekt naar een functie op het verstedelijkt platteland en eveneens 18% zoekt naar een functie in de kleine steden. Bijna 16% wil het liefst in een van de grote steden van ons land aan de slag. Bijna 29% heeft geen voorkeur of heeft de vraag niet ingevuld (tabel 20).

Tabel 20: Gewenste type gemeente waar afgestudeerde verloskundigen aan de slag willen gaan, op 1 januari 2007

	abs	%
-Platteland	6	4,5
-Verstedelijkt platteland	24	18,2
-Kleine steden	24	18,2
-Middelgrote steden	19	14,4
-Grote steden	21	15,9
-Onbekend/geen voorkeur	38	28,8
Totaal	132	100,0

Van alle provincies genieten de provincies Noord- en Zuid-Holland en Noord-Brabant de meeste voorkeur (figuur 5). Naast Flevoland, Friesland en Zeeland – deze wordt helemaal niet genoemd – blijken de provincies Drenthe, Groningen en Overijssel het minst aantrekkelijk te zijn voor afgestudeerde verloskundigen die op zoek zijn. Circa 23% heeft geen voorkeur

Figuur 5: Gewenste provincie¹ praktijkzoekende verloskundigen, op 1 januari 2007

¹ Circa 23% van de praktijkzoekende verloskundigen heeft geen voorkeur uitgesproken of van hen is geen voorkeur bekend.

4. SAMENVATTING

Ter afsluiting de voornaamste bevindingen uit de peiling van 1 januari 2007:

- Op 1 januari 2007 zijn er 2.265 werkzame verloskundigen in Nederland (inclusief waarneemsters). Van hen zijn er 51 van het mannelijk geslacht. Dit percentage (2%) is de laatste jaren nauwelijks veranderd.
- De meerderheid van de verloskundigen is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap (59%). Circa 22% is klinisch werkzaam.
- In 2006 hebben 83 verloskundigen zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd en zijn 18 verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentra, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting gaan werken. Daar staat tegenover dat 63 verloskundigen de praktijk hebben neergelegd. Per saldo is het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in 2006 met 38 toegenomen.
- Van diegenen die zich in 2006 vestigden is 62% begonnen in een groepspraktijk.
- Verloskundigen worden gekenmerkt door een jonge leeftijdsopbouw: 61% is jonger dan 40 jaar; 8% is ouder dan 55 jaar.
- Van de eerstelijns verloskundigen werkt 5% solo, 11% in een duopraktijk en 84% in een groepspraktijk. Van degenen die in een groepspraktijk werken, is 28% werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen, 33% in een praktijk met 4 verloskundigen en werkt 39% in een praktijk met 5 of meer verloskundigen.
- Op 1 januari 2007 zijn er in Nederland 484 verloskundigenpraktijken. Het aandeel solopraktijken is afgenomen van 24% in 1997 tot 16% in 2007. Daarentegen is het aandeel groepspraktijken sterk gestegen van 44% in 1997 tot 66% in 2007.
- Op 1 januari 2007 bedraagt het aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijns verloskundige 1.665. De verloskundigendichtheid is het laagst in de plattelandsgebieden (2.346). De provincies

- met de laagste verloskundigendichtheid zijn Zeeland (3.593), Groningen (2.552) en Friesland (1.895).
- In 2006 hebben 163 verloskundigen hun opleiding voltooid en hebben 14 verloskundigen een gelijkstelling gekregen.
 - Van de in 2006 afgestudeerden is 80% op 1 januari 2007 werkzaam als verloskundige; 15% is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap.
 - Op 1 januari 2007 zijn er 124 afgestudeerde verloskundigen op zoek naar een (andere) baan binnen de verloskunde. Van hen wil 61% zich zelfstandig vestigen, terwijl 11% als waarneemster werkzaam wil zijn.

5. BEGRIPPEN

Verloskundige - Medicus die op grond van de wet of regelgeving de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen.

Afgestudeerde verloskundige - een verloskundige die de verloskundige opleiding (sinds 1986) heeft gevolgd en nog niet werkzaam is als verloskundige (en daartoe de plannen niet heeft opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt heeft.

Gelijkstelling - Bevoegdheid, verleend aan een in het buitenland opgeleide verloskundige, om in Nederland de verloskunde uit te oefenen.

Zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die een overeenkomst heeft met het ziekenfonds en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent. Verloskundigen die in een gezondheidscentrum werkzaam zijn, of voor Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken, worden eveneens hiertoe gerekend.

Klinisch werkzame verloskundige - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis.

Verloskundige in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd bij (een maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkzaam is.

Waarneemster - Verloskundige die op basis van een waarneemovereenkomst de opdracht tot waarneming van een (maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) heeft waargenomen.

Solopraktijk - Praktijk van één eerstelijns verloskundige.

Duopraktijk - Praktijk van twee eerstelijns verloskundigen.

Groepspraktijk - Praktijk van drie of meer eerstelijns verloskundigen.

Vrouwen in de vruchtbare leeftijd - Vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar.

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).